

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სკოპინგის

დასკვნა №101

28.12.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: ასფალტის წარმოება;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: შპს „ვესტ ჯორჯია“, ქ. ზუგდიდი, სანქტ-პეტერბურგის ქ. N17;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ზუგდიდის მუნიციპალიტეტი, სოფ. ახალსოფელი;

განცხადების შემოსვლის თარიღი: 13.11.2020;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების საგანმანათლებლო და საკონსულტაციო ცენტრი-ეკომეტრი“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში შპს „ვესტ ჯორჯიას“ (ს/კ: 419982727) მიერ წარმოდგენილია, ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ახალსოფელში ასფალტის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ახალსოფლის ტერიტორიაზე 3000 მ² ფართობის მქონე არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების, შპს „ვესტ ჯორჯიას“ საკუთრებაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე (ს/კ: 43.11.42.182). საპროექტო ტერიტორიას ჩრდილოეთის მხრიდან ესაზღვრება ცენტრალური გზა, აღმოსავლეთით დაახლოებით 160 მეტრში მიედინება მდ. ჯუმი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, პროექტის განხორციელების ადგილიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 570 მ-ით, ხოლო ტერიტორიის ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს დაახლოებით 385 მ-ში (ს/კ: 43.11.45.146). ტერიტორიას ირგვლივ ესაზღვრება სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, შპს „ვესტ ჯორჯია“ გეგმავს თანამედროვე ტიპის ასფალტის საწარმოს მოწყობას (წარმადობა 120 ტ/სთ), რომელიც შემოტანილი იქნება ირანიდან. დანადგარს გააჩნია ჟანგბადის და საწვავის თანაფარდობის ავტომატური რეგულირების უნარი და შეუძლია იმუშაოს როგორც ბუნებრივ გაზზე, ისე ნამუშევარ ზეთზე და მაზუთზე. ამასთან ერთდროულად შეუძლია ორი ან სამი ტიპის საწვავის მოხმარება. კომპანია გეგმავს წელიწადში 260 სამუშაო დღიანი, დღე-ღამეში 7 საათიანი სამუშაო რეჟიმით 82 000 ტონა (45ტ/სთ) როგორც მსხვილმარცვლოვანი, ისე

წვრილმარცვლვანი ასფალტის ნარევის წარმოებას. საწარმოში 1 ტონა წვრილმარცვლოვანი ასფალტის ნარევის მისაღებად საჭირო იქნება ბიტუმი - 57 კგ; ფილერი - 75 კგ; ქვის მტვერი - 47 კგ; ქვიშა - 339 კგ; ღორღი - 481 კგ; 1 ტონა მსხვილმარცვლოვანი ასფალტის მისაღებად კი ბიტუმი - 40 კგ; ფილერი - 38 კგ; ქვის მტვერი - 29 კგ; ქვიშა - 269 კგ; ღორღი - 625 კგ; ექსპლუატაციის ეტაპზე დასაქმებული იქნება დაახლოებით 10-15 ადამიანი. სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, საწარმო იმუშავებს როგორც ელექტროენერგიაზე, ასევე ბუნებრივ აირზე. იგი უზრუნველყოფილი იქნება დამოუკიდებელი დენის ტრანსფორმატორით. ამასთან აღსანიშნავია, რომ ვინაიდან აღნიშნული ასფალტის საწარმოს წარმადობა მაქსიმალური დატვირთვით მუშაობის შემთხვევაში შეადგენს 120 ტ/საათში, ბაზარზე არსებული მოთხოვნების შესაბამისად, შემდგომში შესაძლებელია საწარმოს საათური წარმადობის გაზრდა 120 ტონამდე.

საწარმოში სრული ტექნოლოგიური პროცესის მართვა განხორციელდება სპეციალური ავტომატური ჯიხურიდან, რომელიც მოეწყობა საწარმოს ტერიტორიაზე. ინერტული მასალები შემოიზიდება და განთავსდება ინერტული მასალის გადახურულ საწყობში. საწყობიდან მასალები მიეწოდება ასფალტის ქარხნის მიმღებ ბუნკერებს (თითოეული 12 მ³ მოცულობის მქონე), საიდანაც მასალები ლენტური ტრანსპორტიორის საშუალებით გადავა ინერტული მასალების საშრობ დოლში, სადაც მოხდება ქვიშისა და ღორღის გაშრობა და გაცხელება. საშრობი სისტემა - საწვავის მოხმარების შემცირების მიზნით უზრუნველყოფილი იქნება 5 სმ სისქის მქონე ბამბის და ალუმინის გარსაცმით. საშრობ დოლში მზა მასალის გახურება მოხდება აქ არსებულ საცეცხლეში საწვავის დაწვის შედეგად მიღებული ცხელი ნამწვი აირების საშუალებით. საშრობ დოლში გაცხელებული მასალა საცერის გავლის შემდეგ, ელევატორების საშუალებით მიეწოდება შემრევს (შემრევი აგრეგატის დოზატორები უზრუნველყოფენ ნარევი ფილერის განსაზღვრული ოდენობით მიწოდებას), სადაც ხდება ბიტუმთან და ფილერთან ერთად არევა და მზა ასფალტის მიღება.

საწარმოში ბიტუმი შემოტანილი იქნება სპეციალური სატრანსპორტო საშუალებებით. შემოტანილი ბიტუმი გათავსდება 6 სხვადასხვა, 50 ტონა მოცულობის მქონე ავზში. თითოეული ავზი შეფუთული და დაცული იქნება თერმო იზოლაციით. ბიტუმის გათბობა მოხდება ელექტროენერგიის გამოყენებით. ბიტუმსაცავი აღჭურვილი იქნება ბიტუმის გაცხელების სისტემით, რომელიც უზრუნველყოფს მის გაცხელებას 150⁰ C ტემპერატურამდე. გაცხელებული ბიტუმი სპეციალური ცირკულარული ტუმბოს მეშვეობით გადავა შემრევ მიქსერში, სადაც მოხდება პრუდუქციის შერევა და საბოლოო პროდუქტის, ასფალტის მიღება.

საშრობი დოლი აღჭურვილი იქნება მტვრის შეგროვების სისტემით, რომელიც თავის მხრივ აღჭურვილია ციკლონის ფილტრით, გამონაბოლქვის საწინააღმდეგო სისტემით და სახელოიანი („ჩანთის ტიპის“) ფილტრით. საშრობი დოლის ფილტრის ჩანთაში დაგროვილი ქვის მტვერი დაბრუნებული იქნება ასფალტის წარმოების ტექნოლოგიურ ციკლში, როგორც ერთ-ერთი შემავსებელი.

პროექტის ფარგლებში ასევე დაგეგმილია ავტოგასამართი სვეტის მოწყობა. საწვავის შემოტანა მოხდება პერიოდულად, ავტოგასამართი სვეტის განთავსების ადგილი იქნება

მომანდაკებული და გადახურული, ამასთან გასამართი სვეტის ტერიტორიაზე მოეწყობა სალექარი, რომელიც დაკავშირებული იქნება სპეციალურ ორმოსთან.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე საწარმოს სპეციფიკიდან გამომდინარე ატმოსფერულ ჰაერში გაიფრქვევა მტვერი, აზოტის დიოქსიდი, ნახშირჟანგი, ნახშირწყალბადები. აღნიშნული ზემოქმედების მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით, საწარმო აღჭურვილი იქნება თანამედროვე სტანდარტის მქონე მტვერდამჭერი მოწყობილობით, ციკლონით და სახელოიანი ფილტრით რომელიც უზრუნველყოფს მავნე ნივთიერებების მაქსიმალურ დაჭერას.

ხმაურის გავრცელება მოსალოდნელია საწარმოს დანადგარების აწყობის პროცესში, ხოლო საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ტექნოლოგიურ პროცესში გამოყენებული დანადგარებიდან. ხმაური ასევე შესაძლებელია გამოიწვიოს ნედლეულის შემოზიდვა-დასაწყობებამ და აღნიშნული პროცესის დროს ავტოტრანსპორტის მუშაობამ.

საწარმოში წყლის გამოყენება მოხდება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო მიზნებისთვის. სამეურნეო წყლისთვის დაგეგმილია 1 ტონა ტევადობის მქონე პოლიეთილენის რეზერვუარის მოწყობა, რომლის შევსება მოხდება მდ. ჯუმიდან, ტუმბოს საშუალებით. სასმელი წყალი შემოტანილი იქნება ბუტილირებული სახით. რაც შეეხება ჩამდინარე წყალს, საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნა მოსალოდნელი არ არის. ხოლო, სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლებისთვის მოწყობილი იქნება სპეციალური ორმო, მობეტონებული ზედაპირით.

საწარმოს საქმიანობის პროცესში მოსალოდნელია საყოფაცხოვრებო, სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. მათი არასწორი მართვის შემთხვევაში მოსალოდნელია გარემოს ცალკეული რეცეპტორების ხარისხობრივი მდგომარეობის გაუარესება.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ნიადაგის/გრუნტის დაბინძურება შეიძლება გამოიწვიოს: ტექნიკის ან სატრანსპორტო საშუალებებიდან ნავთობპროდუქტების ავარიულმა დაღვრამ/გაჟონვამ; სამშენებლო და საყოფაცხოვრებო ნარჩენების არასწორმა მართვამ.

საპროექტო ტერიტორიის მომიჯნავედ აღმოსავლეთით შპს „მშენებელი 2020“ გეგმავს სასარგებლო წიაღისეულის გადამამუშავებელი სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარის მოწყობას, რაზეც სამინისტროში სკოპინგის დასკვის გაცემის მიზნით დაწყებულია ადმინისტრაციული წარმოება. ამასთან „მშენებელი 2020“-ის მიწის ნაკვეთის ნაწილი იჯარით აქვს აღებული შპს „ბარა კაპიტალს“, რომლის საქმიანობას წარმოადგენს სასაქონლო ბეტონის და ბეტონის ნაკეთობების წარმოება. აღნიშნულის გათვალისწინებით მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება შემდეგი მიმართულებებით: ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიები, ხმაურის გავრცელება, სატრანსპორტო ნაკადებზე ზემოქმედება.

სკოპინგის ანგარიშის, თანახმად საპროექტო ტერიტორია თავისუფალია მცენარეული საფარისაგან, შესაბამისად პროექტის განხორციელება არ ითვალისწინებს მცენარეულ

საფარზე ზემოქმედებას. ნიადაგის ზედაპირი წარმოდგენილია ქვიშა-ხრემოვანი მასალით, სადაც ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა არ გვხვდება და საქმიანობის განხორციელების ეტაპზე მისი მოხსნა დაგეგმილი არ არის. ვიზუალური შეფასებით, ტერიტორიაზე არ ფიქსირდება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლი. პროექტის განხორციელება არ საჭიროებს დამატებითი მისასვლელი გზების მშენებლობას და გამოყენებული იქნება არსებული გრუნტის გზები.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის, როგორც სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე, ისე ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. აღსანიშნავია, რომ სკოპინგის განცხადებები განთავსდა ქ. ზუგდიდის და სოფ. ახალქალაქის ტერიტორიაზე. ვინაიდან საქართველოში ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით ქვეყანაში სხვადასხვა პერიოდში მოქმედებს სხვადასხვა სახის შეზღუდვა, კოდექსით გათვალისწინებული პროცედურების შეუფერხებლად ჩატარების მიზნით, 2020 წლის 18 სექტემბერს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსში“ განხორციელდა ცვლილება (<https://matsne.gov.ge/document/view/4994730?publication=0>), რომელიც ითვალისწინებს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული პანდემიის/ეპიდემიის დროს, ქვეყანაში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის გათვალისწინებით, საჯარო განხილვის დისტანციურად, კომუნიკაციის ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით ჩატარების შესაძლებლობას. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შპს „ვესტ ჯორჯიას“ ასფალტის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვა გაიმართა 2020 წლის 10 დეკემბერს zoom-ის აპლიკაციის საშუალებით. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, საქმიანობის განმახორციელებელი კომპანიის შპს „ვესტ ჯორჯიას“, საკონსულტაციო კომპანია შპს „გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების საგანმანათლებლო და საკონსულტაციო ცენტრი-ეკომეტრის“ და ზუგდიდის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენლები და დაინტერესებული საზოგადოება (სოფ. ახალსოფლის მოსახლეობა). მოხსენების/პრეზენტაციის შემდგომ სხდომა გადავიდა კითხვა-პასუხის რეჟიმში. პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები/მოსაზრებები გამოთქვა სოფ. ახალსოფლის მოსახლეობამ. მათ აღნიშნეს, რომ უარყოფითად არიან განწყობილი პროექტის მიმართ და სოფლის მოსახლეობისთვის პროექტის განხორციელება მიუღებელია. შესაბამისად დააფიქსირეს, რომ არ დაუშვებენ მათი საცხოვრებელი სახლების სიახლოვეს ასფალტის საწარმოს მოწყობას რისთვისაც გამოიყენებენ ყველა საშუალებას. მათი მოთხოვნაა, რომ კომპანიამ საწარმოს მოწყობისთვის მოიძიოს სხვა ალტერნატიული ადგილი, რომლის სიახლოვესაც არ იქნება მოსახლეობა და საწარმოს ფუნქციონირება არ შეუქმნის ადამიანების ჯანმრთელობას საფრთხეს. გარდა ზემოაღნიშნულისა, საზოგადოების მიერ განხილვაზე გამოთქმული შენიშვნები/მოსაზრებები ეხებოდა კონკრეტულ საკითხებს: მოსახლეობის თქმით სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნული უახლოესი საცხოვრებელი სახლის მანძილი არასწორია და ის მდებარეობს უფრო ახლოს ვიდრე ეს სკოპინგის ანგარიშშია მოცემული. მათ აღნიშნეს, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე სამშენებლო სამუშაოები უკვე დაწყებულია და ტერიტორიაზე უკანონოდ უკვე დამონტაჟებულია დანადგარები რომელზე ინფორმაციაც

ანგარიშში წარმოდგენილი არ არის. ტერიტორიის მიმდებარედ ასევე უკანონოდ ფუქციონირებს ბეტონის და ქვის სამსხვრევი საწარმოები, რომლებსაც არ გაააჩნიათ შესაბამისი ნებართვები. მათი შენიშვნები ეხებოდა ხმაურით და ემისიებით მოსალოდნელ ზემოქმედებებს, რომელიც უარყოფითად იმოქმედებს მათ ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობაზე. საპროექტო ტერიტორიის უშუალო სიახლოვეს არის მოსახლეობის მფლობელობაში არსებული სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები, რომლებზეც ისინი გეგმავენ საცხოვრებელი სახლების განთავსებას და რომ ამ საცხოვრებელ სახლებზე მოსალოდნელი იქნება საწარმოების ფუნქციონირებით გამოწვეული უარყოფითი ზემოქმედება რაც თავის მხრივ მიმდებარედ მცხოვრები ადამიანების ჯანმრთელობაზე უარყოფითად აისახება. მათ აღნიშნეს, რომ საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ მცხოვრები მოსახლეობა არ იყო სათანადოდ ინფორმირებული საჯარო განხილვის შესახებ და მათთვის ამ პროექტის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის მოპოვება სირთულეებთან იყო დაკავშირებული. აღნიშნულთან დაკავშირებით სამინისტროს წარმომადგენელმა განმარტა, რომ სამინისტრომ კანონმდებლობით დადგენილი წესით უზრუნველყო სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გასაჯაროება, საზოგადოების ინფორმირება და შენიშვნების/მოსაზრებების წარდგენის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ვადის განსაზღვრა. ასევე საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ საზოგადოების თავშეყრის და საზოგადოებისთვის ხელმისაწვდომ ადგილებში საჯარო განხილვის განცხადებების განთავსება. სოფლის რწმუნებულმა კი თავის მხრივ აღნიშნა, რომ უშუალოდ თვითონ მიაწოდა მოსახლეობას საჯარო განხილვასთან დაკავშირებული ინფორმაცია. სოფლის მოსახლეობის წარმომადგენლებმა ასევე აღნიშნეს, რომ ვინაიდან განხილვა ტარდება დისტანციურ ფორმატში ბევრი დაინტერესებული ადამიანი ვერ ახერხებს განხილვაზე დასწრებას, მაგრამ სოფლის მოსახლეობის უმრავლესობა პროექტის განხორციელების წინააღმდეგია. სამინისტროს წარმომადგენელმა კანონმდებლობის მიხედვით განმარტა, სკოპინგის პროცედურა და მისი მნიშვნელობა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. აღნიშნა, რომ სკოპინგის ანგარიშს წარმოადგენს წინასწარ ზოგადი ხასიათის დოკუმენტს, რომელსაც საქმიანობის განმახორციელებელი საქმიანობის დაგეგმვის ადრეულ ეტაპზე შეიმუშავებს. სამინისტრო სკოპინგის დასკვნით საქმიანობის განმახორციელებელს უდგენს საქმიანობის განხორციელებისთვის საჭირო კვლევების და მოსაპოვებელი მასალის ნუსხას და რომ სკოპინგის დასკვნის გაცემა არ წარმოადგენს საქმიანობის განხორციელების საფუძველს. სკოპინგის პროცედურის შემდგომი ეტაპი არის გზშ-ის პროცედურა. დეტალური კვლევები, რომელსაც სამინისტრო განუსაზღვრავს საქმიანობის განმახორციელებელს უნდა აისახოს სწორედ გზშ-ის ანგარიშში. შესაბამისად, მოსახლეობის მიერ საჯარო განხილვის ეტაპზე აღნიშნული საკითხები დეტალურად შესწავლილი და შეფასებული უნდა იქნას გზშ-ის ანგარიშში. ამასთან, სამინისტროს წარმომადგენელმა გააკეთა განმარტება, რომ გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღების მიზნით დაწყებულ ადმინისტრაციულ წარმოების ეტაპზე ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით შეიქმნება საექსპერტო კომისია, რომელიც თავისი კომპეტენციის ფარგლებში განიხილავს წარმოდგენილ დოკუმენტაციას და სამინისტროში წარმოადგენს ექსპერტიზის დასკვნას, რის საფუძველზეც მოხდება გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების მიღება. საჯარო განხილვაზე დასმულ შეკითხვებს უპასუხეს ასევე შპს „ვესტ ჯორჯიას“ და შპს

„გარემოსდაცვითი და შრომის უსაფრთხოების საგანმანათლებლო და საკონსულტაციო ცენტრი-ეკომეტრის“ წარმომადგენლებმა და აღნიშნეს, რომ საპროექტო ტერიტორიის ირგვლივ წარმოდგენილია სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთები, მაგრამ დღევანდელი ინფორმაციით ამ ნაკვეთებზე განთავსებული არ არის საცხოვრებელი სახლები. „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“ და შესაბამისი პროცედურები ითვალისწინებს არსებული მდგომარეობის შესწავლას და შეფასებას. ასევე გზშ-ის ეტაპზე განისაზღვრება შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები რათა გარემოსა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ზემოქმედებები იქნას მინიმუმამდე დაყვანილი. ამასთან განისაზღვრება გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა რაზეც პასუხისმგებელი იქნება კომპანია. შემუშავდება ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი რაც ასევე წარდგენილი იქნება სამინისტროში შესათანხმებლად.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ განსაზღვრულ ვადებში დაინტერესებული საზოგადოების მხრიდან პროექტთან დაკავშირებით სამინისტროში წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები წარმოდგენილი არ ყოფილა.

სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვის ეტაპზე დამსწრე საზოგადოების მხრიდან აღინიშნა, რომ საწარმო უკვე მოწყობილია. შესაბამისად, შემდგომი რეაგირების მიზნით, ინფორმაცია გადაგზავნილ იქნა გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტში, რის საფუძველზეც გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ 2020 წლის 21 დეკემბერს შპს „ვესტ ჯორჯიას“ მიმართ შედგენილ იქნა ადმინისტრაციული სამართალდაღვევის შესახებ ოქმი (№062197), რომლის მიხედვითაც კომპანიას დაწყებული აქვს საწარმოს მოწყობის სამუშაოები „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გარეშე.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისთვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

- 1.გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
- 2.გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
- 3.გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი

ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ.

4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- დაგეგმილი საქმიანობის აღწერა;
- საპროექტო ტერიტორიის აღწერა, საქმიანობის განხორციელების ადგილის საკადასტრო კოდი და GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად;
- დაზუსტებული მანძილები საწარმოს ტერიტორიიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლებამდე (მდებარეობის მითითებით), დასახლებამდე (სოფელი, ქალაქი), მდინარემდე;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტების (GPS კოორდინატები Shp ფაილებთან ერთად) დეტალური ანალიზი, შესაბამისი დასაბუთებით. მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, ტექნოლოგიური ალტერნატივა, საპროექტო ტერიტორიის ყველა გონივრული ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული ალტერნატივა. გზშ-ის ანგარიშის შესაბამის ქვეთავში, დეტალურად უნდა იქნეს დასაბუთებული ობიექტის განთავსების ალტერნატივებიდან შერჩეული ადგილმდებარეობის გარემოსდაცვითი, სოციალური, ეკონომიკური და ტექნიკური უპირატესობები; იმ შემთხვევაში თუ საქმიანობის განხორციელება შერჩეულ ტერიტორიაზე არ იქნება სათანადოდ დასაბუთებული გარემოს დაცვის მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების გაგრძელების აღკვეთს კუთხით, განხილული უნდა იყოს ალტერნატიულ ტერიტორიაზე საწარმოს განთავსების საკითხი;
- ინფორმაცია 500 მ რადიუსის საზღვრებში არსებული ნებისმიერი ტიპის საწარმოს და წარმოების შესახებ (მანძილებისა და საქმიანობის მითითებით);
- საპროექტო ტერიტორიის გენერალური გეგმა, შესაბამისი აღნიშვნებით და ექსპლიკაციით, სადაც დატანილი იქნება საწარმოს დანადგარები, ტექნოლოგიური მოწყობილობები, ინფრასტრუქტურული ობიექტები, გაფრქვევისა და ხმაურის წყაროები, კანალიზაციის სქემა;
- ინფორმაცია დაგეგმილი საქმიანობის ფიზიკური მახასიათებლების შესახებ, ტექნოლოგიურ ციკლში გამოყენებული დანადგარების დეტალური აღწერა, სიმძლავრე, წარმადობა, შესაბამისი სქემები;
- ტექნოლოგიური სქემა და საწარმოო პროცესის დეტალური აღწერა, მათ შორის, დაგეგმილი თერმოიზოლაციის უზრუნველყოფის ღონისძიებების შესახებ;
- ბიტუმის რეზერვუარების რაოდენობა და მოცულობა;
- მიმღები ბუნკერების რაოდენობა და მოცულობა;
- ინფორმაცია საპროექტო სილოსების შესახებ (ტიპები და მოცულობა);
- აირმტვერდამჭერი სისტემის დეტალური დახასიათება (სისტემის პარამეტრები, ეფექტურობა) შესაბამისი საპასპორტო მონაცემებით (სახელოიანი და ციკლონის ფილტრების საპასპორტო მონაცემები);

- წარმოქმნილი მტვრის (ნარჩენი) კვლავწარმოებაში გამოყენების შესაძლებლობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- ინფორმაცია საწარმოს საწვავით უზრუნველყოფის, გამოყენებული საწვავის ტიპისა და მოცულობის შესახებ;
- ტერიტორიაზე დაგეგმილი ავტოგასამართი სადგურის (სვეტის) მოწყობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (მათ შორის, საწვავის სახეობისა და რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია);
- ნავთობპროდუქტების საცავის განთავსების და შემდგომი ექსპლუატაციის შესახებ დეტალური ინფორმაცია;
- სალექარის შესახებ დეტალური ინფორმაცია (პარამეტრები, გაწმენდის ეფექტურობა) სალექარში დაგროვილი შლამის მართვის საკითხები;
- ინფორმაცია საწარმოს ნედლეულით ინერტული მასალებით (ბიტუმით და მინერალური ფხვნილით) მომარაგების შესახებ. დეტალური ინფორმაცია ნედლეულის შემოტანის და პროდუქციის გატანის (სიხშირის) შესახებ, შესაბამისი მარშრუტის მითითებით და ტრანსპორტირების გეგმა-გრაფიკი;
- ინფორმაცია ნედლეულის დასაწყობების და გამოყენებული ნედლეულისა და წარმოებული პროდუქციის რაოდენობის (საათში/დღე-ღამეში/წელიწადში) შესახებ;
- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი არსებული გზებისა და მოსაწყობი გზების შესახებ აღნიშნული გზების მოწყობიდან გამომდინარე ზემოქმედების აღწერით;
- საპროექტო ტერიტორიის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი;
- პროექტის ფარგლებში გათვალისწინებული ინფრასტრუქტურული ობიექტების დეტალური აღწერა;
- დასაქმებული ადამიანების რაოდენობა და სამუშაო გრაფიკი;
- საწარმოს მოწყობის სამუშაოების დეტალური აღწერა, შესაბამისი თანმიმდევრობით, ვადების მითითებით;
- საწარმოს მოწყობის ეტაპზე გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოებისა და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია ასეთის არსებობის შემთხვევაში („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- საწარმოს ელექტროენერგიით და ბუნებრივი აირით მომარაგება;
- მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპებზე სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგების შესახებ ინფორმაცია;
- მდ. ჯუმიდან სამეურნეო წყლის აღების სკითხები;
- მდ. ჯუმის ჰიდროლოგია;
- ინფორმაცია წარმოქმნილი სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე ჩამდინარე წყლების მართვის შესახებ;
- ინფორმაცია საწარმოო ჩამდინარე წყლის (მაგ. სალექარში გაწმენდილი) მართვის შესახებ;

- ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე გაბატონებული ქარების მიმართულების შესახებ (აღნიშნული საკითხი მნიშვნელოვანია გამონაბოლქვის გავრცელების მიმართულების კუთხით უახლოეს დასახლებასთან მიმართებაში);
- ინფორმაცია ასფალტის საწარმოს მოწყობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე წარმოქმნილი ნარჩენების რაოდენობის, სახეობის, სახიფათობის მახასიათებლების და მათი შემდგომი მართვის საკითხების შესახებ, ნარჩენების მართვის კოდექსის და მისგან გამომდინარე კანონქვემდებარე აქტებით დადგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით;
- ნარჩენების მართვის გეგმა;
- ინფორმაცია ტერიტორიის გამწვანების ღონისძიებების შესახებ;
- საწარმოს ფუნქციონირების დროს შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღწერა და მათი მართვის დეტალური გეგმა;
- ინფორმაცია ღამის საათებში (ნედლეულისა და პროდუქციის (შემოზიდვა/გაზიდვის)) ტრანსპორტის გადაადგილების აკრძალვის შესახებ, ასევე და საწარმოს სამუშაო რეჟიმის (დღე/ღამეში 7 სთ) დაცვის შესახებ;
- ინფორმაცია ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისათვის გამოყოფილი ავტოტრანსპორტის შესახებ;
- საპროექტო ტერიტორიის საკუთრების დამადასტურებელი დოკუმენტაცია;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე საწარმოს საქმიანობის ეტაპზე, გაფრქვევის წყაროები, გაფრქვეული მავნე ნივთიერებები, გაბნევის ანგარიში, ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი;
- ზემოქმედება ნედლეულის/პროდუქციის ტრანსპორტირებისას, გადატვირტვისა და შენახვის ოპერაციების განხორციელებისას, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრით;
- ხმაურის წყაროები და მათი მახასიათებლები, ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები; ხმაურის გავრცელების დონეების გაანგარიშება და მოდელირება;
- კუმულაციური ზემოქმედება 500 მ-იან რადიუსში არსებული ობიექტების გათვალისწინებით და ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისთვის, მათ შორის ატმოსფერულ ჰაერზე, ხმაურზე, სატრანსპორტო ნაკადებზე და სხვა (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე) და შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებების განსაზღვრა, მათ შორის, ატმოსფერულ ჰაერში

მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის შემცირების კუთხით საუკეთესო ალტერნატივების დეტალური დასაბუთება;

- ვიზრაციით გამოწვეული ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგზე და გრუნტის ხარისხზე და შესაძლო დაბინძურება, შესაბამისი დეტალური შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება ზედაპირულ და მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების (არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მოწყობის და ექსპლუატაციის პერიოდში, პრევენციული ღონისძიებების მითითებით;
- ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
- შესაძლო ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე;
- განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი, სადაც ატმოსფერულ ჰაერში ემისიების და ხმაურის გავრცელების მინიმუზაციის მიზნით ყურადღება გამახვილდება ატმოსფერული ჰაერის და ხმაურის ინსტრუმენტულ მონიტორინგზე, საკონტროლო წერტილების (საწარმოს პერიმეტრთან და უახლოეს მოსახლესთან), მონიტორინგის სიხშირის და საწარმოს დატვირთვის რეჟიმის მითითებით;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, ადამიანის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ რისკებზე და შესაბამისი კონკრეტული შემარბილებელი ღონისძიებები;
- შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- საწარმოს ტერიტორიის სიტუაციური სქემა (შესაბამისი აღნიშვნებით, ფოტო მასალა, Shp ფაილები);
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- გზშ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

შენიშვნები:

- ❖ ვინაიდან საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ ფუნქციონირებს და ასევე მოწყობილია სხვადასხვა საწარმოო ობიექტები, მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი კუმულაციური ზემოქმედება (ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ემისიებით, ხმაურის გავრცელებით, სატრანსპორტო ნაკადზე

ზემოქმედებით). გზმ-ის ანგარიშში დეტალურად უნდა იქნეს შეფასებული და გათვალისწინებული გარემოს ყველა კომპონენტზე შესაძლო კუმულაციური ზემოქმედება, საპროექტო ზონაში არსებული ყველა საწარმოო ობიექტისგან გამომდინარეული ზემოქმედებების გათვალისწინებით (სრულყოფილად იქნეს შეფასებული ზემოქმედება მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და სოციალურ გარემოზე);

- ❖ სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, პროექტის განხორციელების ადგილიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 570 მ-ით, ხოლო ტერიტორიის ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს დაახლოებით 385 მ-ში (ს/კ: 43.11.45.146). შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებული უნდა იქნას უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე მანძილი, საკადასტრო კოდის მითითებით;
- ❖ სკოპინგის ანგარიშში (გვ. 4) აღნიშნულია, რომ მდ. ჯუმი საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია 200 მეტრით, ამასთან (გვ. 19) აღნიშნულია, რომ მდ. ჯუმი მიედინება ტერიტორიიდან 165 მეტრში. საპროექტო ტერიტორიის ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დადგინდა, რომ ტერიტორიის აღმოსავლეთით დაახლოებით 160 მეტრში მიედინება მდ. ჯუმი. შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში წარმდგენილი უნდა იქნას დაზუსტებული ინფორმაცია;
- ❖ სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ სანიაღვრე წყლები ჩაშვებული იქნება ტერიტორიაზე მოწყობილ ბეტონის ორმოში. დაზუსტებას საჭიროებს ინფორმაცია, როგორ მოხდება აღნიშნული სანიაღვრე წყლების შეკრება და შემდგომ ბეტონის ორმოში ჩაშვება;
- ❖ სკოპინგის ანგარიშში აღნიშნულია, რომ ასფალტის დანადგარს გააჩნია ჟანგბადის და საწვავის თანაფარდობის ავტომატური რეგულირების უნარი და შეუძლია იმუშაოს როგორც ბუნებრივ გაზზე, ისე ნამუშევარ ზეთზე და მაზუთზე. ასევე, ერთდროულად შეუძლია ორი ან სამი ტიპის საწვავის მოხმარება. შესაბამისად, გზმ-ის ანგარიშში დაზუსტებული უნდა იქნას კონკრეტულად რა ტიპის საწვავს მოიხმარს დანადგარი ექსპლუატაციის ეტაპზე;
- ❖ პროექტის ფარგლებში ასევე დაგეგმილია ავტოგასამართი სვეტის მოწყობა. მაგრამ სკოპინგის ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი რა ტიპის საწვავისთვის იქნება ავტოგასამართი სვეტი მოწყობილი, ასევე ნავთობპროდუქტების საცავის განთავსების შესახებ დეტალური ინფორმაცია, მისი მოცულობა, ავარიულად დაღვრილი ნავთობპროდუქტების მართვის შესახებ ინფორმაცია; დაღვრილი ნავთობპროდუქტების გარემოში გავრცელების პრევენციის ღონისძიებები. აღნიშნული საკითხები საჭიროებს დაზუსტებას;
- ❖ ვინაიდან ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტის მიერ ტერიტორიის ადგილზე დათვალიერების შედეგად დადგინდა, რომ საწარმოს მოწყობა უკვე დაწყებულია, შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იქნას არსებული რეალობის გათვალისწინებით;

- ❖ აღნიშნული პროექტის საჯარო განხილვის ეტაპზე საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ მცხოვრებმა მოსახლეობამ აღნიშნა, რომ უარყოფითად არიან განწყობილი პროექტის მიმართ და რომ სოფლის მოსახლეობისთვის პროექტის განხორციელება მიუღებელია სხვადასხვა მიზეზების გამო. შესაბამისად გზმ-ის ანგარიშში განხილული უნდა იყოს სოფ. ახალქალაქის მოსახლეობის მიერ საჯარო განხილვაზე დასმული საკითხი და შესაბამისი დასაბუთება;
- ❖ გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით შპს „ვესტ ჯორჯიას“ მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილ ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ახალსოფლის ტერიტორიაზე ასფალტის საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოპოვებული, შესწავლილი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.